LIBRIS | We know books

MINISTERUL EDUCAȚIEI

Alina Perțea

EDUCAȚIE CIVICĂ

Manual pentru clasa a III-a

Bucureşti, 2021

LIBRIS | We know books

CUPRINS

Competențe generale și competențe specifice 5
Prezentarea manualului 7
Introducere în educație civică 9

UNITATEA 1. PERSOANA. NOȚIUNEA DE PERSOANĂ. TRĂSĂTURI MORALE ALE PERSOANEI 11
1. Ce înseamnă să fim persoane? Persoana mea, persoana lui, persoana ei 12
2. Trăsături morale. Bunătate sau răutate? Curaj sau lașitate? 18
3. Trăsături morale. Respect sau lipsă de respect? Sinceritate sau nesinceritate? 22
4. Trăsături morale. Modestie sau lipsă de modestie? Încredere sau neîncredere în sine și în ceilalți? 26
5. Recapitulare 30
6. Evaluare 33

UNITATEA 2. RAPORTURILE NOASTRE CU LUCRURILE 35
1. Ce sunt lucrurile? Nevoia de lucruri 36
2. Lucruri care ne exprimă: îmbrăcăminte, jucării și jocuri, cărți, colecții, camera mea 39
3. Relații și atitudini față de lucruri: proprietate, grijă sau neglijență? 43
4. Recapitulare 46
5. Evaluare 49
6. Recapitulare semestrială 51
7. Evaluare semestrială 55

UNITATEA 3. RAPORTURILE NOASTRE CU ANIMALELE ȘI PLANTELE 57
1. Ce sunt animalele și plantele? Nevoia de plante și animale 58
2. Atitudini față de plante și animale. Atenție sau neatenție? Grijă sau nepăsare? 61
3. Atitudini față de plante și animale. Delicatețe sau brutalitate? Respect sau lipsă de respect? 64

LIBRIS | We know books

4. Atitudini față de plante și animale. Compasiune sau lipsă de compasiune? Iubire sau ură? Curaj sau frică? 68
5. Recapitulare 72
6. Evaluare 73

UNITATEA 4. RAPORTURILE NOASTRE CU CEILALȚI OAMENI 75
1. Grupuri mici din care facem parte și relațiile dintre membrii acestora: familia și grupul de prieteni 76
2. Grupuri mici din care facem parte și relațiile dintre membrii acestora: grupul de joacă și grupul de învățare 80
3. Reguli ale grupului: drepturi și îndatoriri în cadrul grupurilor mici 83
4. Recapitulare 87
5. Evaluare 89
6. Recapitulare semestrială 91
7. Evaluare semestrială 93
8. Recapitulare finală 95

LIBRIS | We know books

1. CE ÎNSEAMNĂ SĂ FIM PERSOANE? PERSOANA MEA, PERSOANA LUI, PERSOANA EI

EXPLORĂM

ACTIVITĂȚI ÎN PERECHI

• Priviți cu atenție imaginile de mai jos și răspundeți cerințelor.

1. Descrieți detaliat ce vedeți în fiecare imagine, făcând referire la toate elementele pe care le observați (culori, aspect și altele).

2. Alegeți, oral, A (adevărat) sau F (fals) pentru fiecare enunț de mai jos.

- În toate imaginile apar ființe. **A/F**
- Ființele din prima imagine nu seamănă toate între ele. **A/F**
- Animalele de companie pot face aceleași lucruri ca oamenii. **A/F**
- Petrecerea cu clovnul a fost organizată de oameni. **A/F**
- Câinele care se joacă cu mingea și-a programat ieșirea în parc. **A/F**

3. Comparați oamenii care apar în cele trei imagini, folosind o diagramă după modelul celei de mai jos.

LIBRIS | We know books

ACTIVITĂȚI ÎN GRUPURI MICI

Cei trei prieteni au avut de pregătit, fiecare, propria prezentare pentru a putea participa la proiectul școlii „Suntem buni cetățeni".

Citindu-și prezentările unul altuia, și-au dat seama că nu spuseseră lucruri importante despre ei și nu aveau nicio șansă să fie primiți în echipa proiectului. Așa că s-au hotărât ca fiecare să facă prezentarea unuia din ceilalți doi.

Iată mai jos ce au reușit.

IZA DESPRE DAN

Dan a fost întotdeauna cel mai înalt băiat din clasă. Dar nu prin asta a câștigat respectul tuturor, ci prin seriozitatea cu care a tratat mereu orice avea de făcut: teme, proiecte școlare, curățenia în clasă, corectitudinea pe terenul de sport și multe altele. Eu cred totuși că este mult prea serios pentru cei 10 ani ai lui.

Este o plăcere să-l asculți povestind despre pasiunea pe care o are: plantele pe care le îngrijește acasă.

Deși nu este atras de sport, îl însoțește pe fratele lui mai mic la antrenamente și îl susține din tribună la toate meciurile de baschet la care participă.

DAN DESPRE VLĂDUȚ

Vlăduț este modelul meu de matematician. Ce-mi place cel mai mult este că aplică rigurozitatea matematicii în toate: atunci când își face bagajele pentru tabere, când merge la cumpărături, când își redecorează camera... Nu v-am spus încă, dar visează să devină arhitect sau designer (decorator) de interior.

Apreciez la fel de mult la el curiozitatea, dorința permanentă de a-i ajuta pe ceilalți și faptul că este foarte organizat.

Dacă ar fi să-i dau un sfat, i-aș spune să mănânce mai mult, că e cam slăbuț.

VLĂDUȚ DESPRE IZA

Când a venit Iza la noi în clasă, într-a doua, m-a impresionat întâi cu ochii ei de un verde-închis. Apoi am descoperit în ea o fată veselă și săritoare, atentă la nevoile celorlalți și o mare iubitoare de animale. Chiar se gândește să devină medic veterinar sau să construiască un adăpost pentru animale fără stăpân.

Este talentată la desen și adoră să facă prăjituri împreună cu tatăl ei, care este cofetar (de fapt, abia aștept fiecare zi de luni, pentru că atunci ne aduce câte ceva bun tuturor).

Zilnic, face câte un gest frumos. Știu că o vizitează des pe vecina ei în vârstă și îi înseninează zilele.

1. Completați lista de asemănări și deosebiri realizată în perechi la exercițiul 3, de la rubrica **Explorăm**, valorificând informațiile despre Iza, Dan și Vlăduț.

2. Ce alte informații ați mai fi adăugat voi în prezentarea unui coleg? Notați-le pe caiet.

3. Ce ar trebui să spună despre sine cineva care dorește să se prezinte, astfel încât oricine să fie sigur că este vorba despre acea persoană și nu despre altcineva? Realizați o listă.

LIBRIS | We know books

Dintre toate ființele, doar oamenii gândesc, folosesc cuvinte, au sentimente, preocupări diverse, își pot organiza activitățile etc. De aceea spunem că oamenii sunt persoane.

Termenul **persoană** definește orice om cu toate însușirile sale fizice, mintale și emoționale.

Deși există asemănări între oameni, fiecare persoană este **unică**, având propria identitate. **Identitatea** unei persoane este dată de o serie de informații luate împreună (nume, data nașterii, trăsături fizice, părinți etc.).

ACTIVITATE ÎN PERECHI

1. a. Completați, pe caiete, un tabel asemănător celui de mai jos. Marcați prin culoare asemănările dintre voi.

	Eu	Colegul/colega
Trăsături fizice: – înălțime; – culoarea părului; – culoarea ochilor.		
Pasiuni		
Culori preferate		
Cărți preferate		
Jocuri preferate		
Filme/desene animate preferate		
Erou/personaj preferat		
Activități preferate		
Calități		
Talente		
Altele		

b. Realizați apoi pe o coală A4, fiecare dintre voi, o descriere a colegului/colegei, însoțită de portretul desenat, și prezentați-o în fața clasei. O puteți completa cu opiniile colegilor și dărui colegului/colegei legată cu o fundă frumoasă.

LIBRIS We know books

ACTIVITATE ÎN GRUPURI MICI

2. Profesorul nou de educație fizică a vrut să-i cunoască pe elevii din clasa a III-a, așa că le-a propus un mic joc. Având în vedere că elevii se cunoșteau între ei de trei ani, profesorul a cerut fiecăruia să-și prezinte colegul aflat în stânga lui.

Faceți același lucru, mergând să vă prezentați, în recreații, persoanelor din școală cu care interacționați mai rar, de la bibliotecă, secretariat, administrație, cabinet medical etc.

3. Completează, cu ajutorul părinților, o fișă cu datele tale de identitate, după modelul celei de mai jos.

Nume: ... Prenume: ...

Data nașterii: ... Locul nașterii: ...

CNP (cod numeric personal): ...

Numele părinților: ...

Joc

• Pentru a vă cunoaște mai bine și a descoperi asemănările dintre voi, jucați BINGO UMAN.

Pregătiți-vă fiecare o coală de hârtie, apoi plimbați-vă unii printre alții și adresați-vă întrebările scrise pe aceasta (folosiți sugestiile de mai jos). Este foarte important să aveți cu toții aceleași întrebări și să le adresați doar pe cele care au legătură cu viața voastră. De exemplu, dacă un coleg nu are animal de companie, nu are sens să întrebe „Este cineva care are animal de companie?", pentru că nu veți găsi asemănări. Când fiecare aveți lista completată cu nume în dreptul întrebărilor care vă reprezintă, vă puteți opri. După aceste criterii puteți alcătui echipe/grupe în cadrul diferitelor activități școlare (proiecte de echipă etc.).

Este cineva care...

- ...are frați/surori mai mari/mici?
- ...locuiește la curte?
- ...bea lapte dimineața?
- ...are animale de companie?
- ...practică un sport de performanță?
- ...nu știe să meargă pe bicicletă?
- ...studiază o limbă străină în particular?
- ...se trezește greu dimineața?

Este cineva care...

- ...iubește marea?
- ...vine singur la școală?
- ...își donează hainele și jucăriile?
- ...nu își ajută părinții acasă?
- ...știe să tricoteze?
- ...a călătorit în străinătate?
- ...e născut în altă țară?
- ...stă prea mult pe telefon?

LIBRIS We know books

• 6-3-5 – ACTIVITATE ÎN GRUPURI DE 6

Ce înseamnă asta? Simplu! 6 elevi răspund la 3 întrebări în 5 minute, după modelul fișei de mai jos. Start! Am pornit cronometrul!

Elevii	Întrebarea 1 Cum ne ajută faptul că suntem toți diferiți?	Întrebarea 2 La ce ne folosește să-i cunoaștem pe cei din jur?	Întrebarea 3 Ce avantaje avem dacă ne cunoaștem pe noi înșine?
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			

• Comparați răspunsurile date de fiecare grup.

• Următoarea provocare este mai simplă. Este vorba despre **portofoliul tău** de mic cetățean (despre care poți citi în caseta de jos câteva informații utile). Timp de o săptămână, privește în jur și fă o listă cu ce îți place la oamenii cu care te întâlnești. Apoi bifează cu un ✕ trăsăturile pe care le ai și tu, pune un minus (–) în dreptul celor pe care nu le ai și un semn de întrebare (?) în dreptul celor care-ți plac, dar nu știi cum ai putea să le dobândești. La final, discută cu cei apropiați (familia, prietenii, învățătorul tău/învățătoarea ta etc.) despre ce ai aflat despre tine. Mai jos, ai un model realizat de Eli.

Nume	Calitate	Eu?
Ioana	ajută copiii care nu se descurcă la română	?
Dorin	are grijă de animalul lui de companie	✕
Raluca	se implică în activitățile extrașcolare	?
Victor	exersează zilnic la pian	–
gemenii Dan și Dana	se susțin unul pe altul la antrenamentele de arte marțiale	–

Portofoliul tău va conține fișe referitoare la tine, în care vei nota, cu sinceritate, informații despre comportamentul tău. Scopul este să fii atent la comportamentele bune și să perseverezi în ele, dar și la comportamentele nepotrivite, pe care să încerci să le corectezi. La final, le vei prezenta colegilor reușitele tale de mic cetățean responsabil.

PROIECT DE ECHIPĂ 1

Când vorbim despre **echipă** (aici) ne referim la un grup format din elevi care, sub conducerea unui coordonator, îndeplinesc în același timp o muncă sau o acțiune comună.

Așadar, în afară de învățătorul vostru/învățătoarea voastră, va trebui să-l identificați pe acela din echipă care are calități de coordonator. Apoi ar fi minunat dacă ați identifica talentele fiecărui membru al echipei – de scriere, artistice etc.

Urmează, în mod firesc, repartizarea sarcinilor în funcție de sarcinile din proiect și de talentele membrilor, apoi stabilirea unui calendar al întâlnirilor, indiferent că acestea au loc față în față sau on-line (pe o aplicație video sau pe un document postat în on-line, la care toți aveți acces).

Așadar, proiectul vostru ar trebui să urmărească: 1. dacă aveți în școală copii care au nevoie de ajutor pe care voi îl puteți oferi; 2. ce nevoi au și 3. cum îi puteți ajuta. Pentru a obține rezultate, proiectul ar fi bine să se deruleze pe parcursul primului semestru.

Pașii pe care îi puteți urma sunt descriși mai jos.

I. Organizați datele strânse într-un tabel, ca în modelul de mai jos.

Numele copilului	Nevoi	Soluții	Numele responsabilului
...	...	...	...

II. Identificați-i, printre membrii echipei voastre, pe cei potriviți pentru a se implica în fiecare soluție găsită (de exemplu, dacă aveți un coleg bun la română, acesta îi poate ajuta pe cei care întâmpină dificultăți la citire sau scriere sau, dacă unul dintre voi are acasă haine pe care nu le mai poartă, le poate curăța și apoi le poate dărui unui copil care are nevoie de acestea). Adăugați o a patra coloană la tabel în care treceți numele colegului responsabil.

III. Realizați un calendar al acțiunilor, stabilit de comun acord cu toți colegii – echipa din proiect și cei care au nevoie de ajutorul vostru. Aveți, ca exemplu, calendarul făcut de Raul și Eli pentru proiectul lor.

IV. Dați un titlu potrivit proiectului vostru.

V. Începeți să derulați activitățile propuse.

VI. Verificați dacă acțiunile voastre au dat rezultate și căutați și alte soluții pentru ca ajutorul vostru să fie eficient.

IATĂ CRITERIILE DUPĂ CARE VEȚI FI APRECIAȚI PENTRU PROIECTUL VOSTRU:

- ați identificat corect colegi care au nevoie de ajutor;
- ați găsit cele mai potrivite soluții;
- v-ați planificat bine acțiunile;
- v-ați implicat în egală măsură în proiect;
- v-ați achitat fiecare de sarcinile care v-au revenit;
- ați obținut rezultate.